

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
Історичний факультет

Кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ДНУ ім. Олеся Гончара
проф. Біляков М. В.

„14” 02 2017 р.

УЗГОДЖЕНО

Проректор з
науково-педагогічної роботи
проф. Чернецький С. О.

„14” 02 2017 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ
з історії України для абітурієнтів,
що мають спеціальні умови для вступу,
для здобуття ступеню освіти «бакалавр»**

за спеціальністю:
032 Історія та археологія

Вчена рада історичного факультету
Протокол № 8 від 13.02.2017 р.
Декан історичного факультету
проф. Світленко С. І.

„13” 02 2017 р.

ДНІПРО
2017

1. Загальна частина

Програма фахових вступних випробувань охоплює теми фундаментальних дисциплін з історії.

Вступник повинен **знати**:

- призначення і зміст гуманітарних наук, місце історії в системі гуманітарного знання, природу людського суспільства і роль особи в його функціонуванні;
- типи і форми культури, її роль в житті суспільства, місце української культури в структурі європейської і світової культури;
- визначення соціальних спільнот та соціальних відносин, форми взаємодії індивідуума з соціальними групами і спільнотами;
- державний устрій, державне управління й основи правової системи України;
- сутність та значення прав і свобод людини і громадянина;
- місце релігії як певного світогляду людини в житті індивідуума та суспільства;
- сутність світових релігій та особливості конфесійного життя в Україні;
- причини появи, генезису і занепаду цивілізацій;
- основні віхи світової історії в цілому та конкретну історію окремих країн, регіонів і народів;
- значення історії України в загальноєвропейському та світовому історичному процесі;
- сутність європейського антропогенезу і процесу формування українського народу;
- етапи становлення і розвитку історії як науки, її основні напрями і школи, вітчизняні та зарубіжні історіографічні концепції;
- основні поняття та методи історичного джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін;
- основні положення педагогіки та психології, загальні принципи організації, змісту та форм навчання і виховання.

Вступник повинен **вміти**:

- комплексно аналізувати історичні джерела та історичні факти;
- системно мислити і синтетично використовувати набуті знання у своїй дослідницькій та професійній діяльності;
- проводити бібліографічний аналіз та опис, способи та прийоми роботи з базами даних та інформаційних систем;
- здійснювати евристичну роботу в бібліотечних, архівних і музейних фондах;
- комплектувати, обробляти та класифікувати архівні документи, археологічні артефакти та етнографічні матеріали;
- використовувати ЕОМ для виявлення й обробки джерельних даних, зберігання й оперативного використання документів, моделювання історичних явищ і процесів, а також організації навчального процесу;
- використовувати знання давніх та сучасних державної й іноземних мов у межах потреб професійної діяльності та спілкування;
- готувати наукові реферати, огляди літератури, рецензії;
- організовувати і проводити красназавчу та лекційно-екскурсійну роботу;
- вести красназавчу роботу, виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток;
- застосовувати категоріальний апарат та методи дослідження, проводити історіографічний та джерелознавчий аналіз;
- оформлювати результати дослідження в письмовому вигляді відповідно до чинних норм та стандартів;
- прийомами методичної та психолого-педагогічної роботи, достатніми для викладання історичних дисциплін у навчальних закладах I–II рівнів акредитації.

Оцінка знань здійснюється на основі комплексних тестових завдань.

До програми фахових вступних випробувань з історії увійшли теми та питання за такими дисциплінами:

1. Новітня історія України.

2. Зміст розділів

РОЗДІЛ 1 НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

ТЕМА 1. Українська національно-демократична революція та громадянська війна (1917–1921 рр.)

Визрівання передумов української революції за часів Першої світової війни. Політичне становище в Україні після повалення царизму. Створення Української Центральної Ради, її Універсали. Проголошення УНР. М. Грушевський – голова УЦР і Президент УНР. Перша українсько-більшовицька війна. Перше встановлення радянської влади в Україні. Брестський мирний договір та умови його реалізації. Окупація України австро-німецькими військами. Політика УЦР. Переворот 29 квітня 1918 р. Встановлення гетьманського режиму П. Скоропадського, його політика. Прихід до влади Директорії. В. Винниченко. С. Петлюра. Утворення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР. Наростання громадянської війни в Україні. Посилення протистояння між УНР, денікінцями й більшовиками. Друга українсько-більшовицька війна. Повстансько-партизанський рух в Україні. Н. Махно. Дипломатія незалежних українських урядів. Повернення більшовицького режиму в Україну. «Воєнний комунізм» та його основні напрямки. Причини поразки та уроки української революції.

ТЕМА 2. Україна у міжвоєнний період (1921–1939 рр.)

Соціально-економічна й політична криза початку 1920-х рр. Впровадження непу. Голод 1921–1923 рр. Вхідження УСРР до СРСР. Культурне будівництво. Відмова від непу. Концепція планової економіки. Індустріалізація. Насильницька колективізація. Голодомор 1932–1933 рр. та його наслідки для України. Культурна революція. Встановлення сталінського тоталітарного режиму наприкінці 1920-х – упродовж 1930-х рр. С. Косіор. Г. Петровський. Масові репресії. «Розстріляне відродження».

Західноукраїнські землі у міжвоєнний період: особливості соціально-економічного, суспільно-політичного та етнокультурного розвитку.

ТЕМА 3. Друга світова війна й Україна

Українське суспільство у 1939–1941 рр. Радянсько-німецький альянс і возз'єднання західноукраїнських земель у складі УРСР. Напад Німеччини й оборонні бої 1941–1942 рр. Причини тимчасових поразок Червоної Армії. Нацистський окупаційний режим. Рух Опору та його особливості в Україні. Радянські партизани й підпільники. Формування ОУН – УПА. Визволення України від німецько-фашистських загарбників (1942–1944 рр.). Повернення радянської влади й українське суспільство в 1943–1945 рр. Внесок українського народу в розгром німецько-фашистських агресорів.

ТЕМА 4. Наростання системної кризи тоталітарного ладу в УРСР (сер. 1940-х – 1980-ті рр.)

Повоєнні адміністративно-територіальні зміни. Відбудова народного господарства. Голод 1946–1947 рр. Політико-ідеологічна ситуація в республіці. «Радянізація» західних областей України та реакція населення. Зовнішньополітична діяльність УРСР.

Хрущовська «відлига» та її парадокси. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток. Духовне життя. Шістдесятники.

Поворот до неосталінізму. Дисиденти. П. Шелест. В. Щербицький. Політична реакція на тлі «розрядки». Стан економіки, освіти, науки та культури. Наростання кризових явищ.

ТЕМА 5. Україна на шляху до незалежності. Становлення незалежної України.

Початок «перебудови». Загострення соціально-економічної кризи. Рівень життя населення. Чорнобильська катастрофа. Зростання соціальної та національної активності українського суспільства наприкінці 1980-х рр. Загальноукраїнський страйк шахтарів. Політичні реформи. Формування багатопартійності, створення Народного руху України за перебудову, перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР. Створення Автономної Республіки Крим (12 лютого 1991 р.). Декларація про державний суверенітет України. Акт проголошення незалежності України. Проведення Всеукраїнського референдуму та виборів Президента України.

Основні тенденції розвитку української культури. Духовність суспільства на сучасному етапі. Україна на міжнародній арені. Європейський вибір України.

Анексія Російською Федерацією Автономної республіки Крим. АТО на сході України.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Оцінювання знань фахового вступного випробування здійснюється на основі відповідей на тестові завдання. Тести сумарно оцінюються у 100 балів.

Перший тип – завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 2 бали; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.

Зміст	Максимальна кількість балів
Тестова частина	100
розділ 1 – «Новітня історія України» – 25 тестових питань першого типу по 4 бала за правильну відповідь	100

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**I. НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ**

Баран, В. Україна: новітня історія (1945–1991) / В. Баран. – Л., 2003.

Бойко, О. Д. Нариси з новітньої історії України (1985–1991 рр.): навч. посіб. / О. Д. Бойко. – К., 2004. – 357 с.

Грицак, Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст.: навч. посіб. / Я. Грицак. – К., 2000. – 360 с.

Коваль, М. Україна у Другій Світовій та Великій Вітчизняній війні / М. Коваль. – К., 1999. – 468 с.

Кормич, Л. Історія України від найдавніших часів і до XXI ст.: навч. посібник / Л. Кормич, В. Багацький. – Х., 2004. – 480 с.

Литвин, В. М. Історія України : підручник / В. М. Литвин. – К., 2010. – 831 с.

Новітня історія України (1900–2000 рр.) : підручник / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусев, В. П. Дрожжин та ін. – К., 2000. – 663 с.

Патриляк, І. К. Україна в роки Другої світової війни. Спроба нового концептуального погляду / І. К. Патриляк, М. А. Боровик. – К., 2000. – 590 с.

Завідувач кафедри історії України, проф.

 Ю. А. Святець